

MAA- JA KOTITALOUSNAISTEN KESKUKSEN VUOSIKERTOMUS 2020

Sisällys

Toiminta 2020	3
Hallinto	4
Jäsenistö	4
Toimihenkilöt	5
Tukipalvelut, tilintarkastajat ja julkaisut	6
Toiminta avaintulosalueittain	7
1. Ruoka-, ravitsemus- ja kotitalousneuvonta	7
2. Maiseman- ja luonnonhoidon palvelut.....	10
3. Yrityspalvelut	13
4. Järjestötoiminta ja yhteisöllisyyden vahvistaminen.....	14
Viestintä ja markkinointi	18

Toiminta 2020

Vuosi 2020 oli Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n 27. toimintavuosi rekisteröityneenä yhdistyksenä. Perustamisvuosi on 1933. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus (MKNK) on yleishyödyllinen yhdistys ja valtakunnallisen neuvontajärjestön keskusjärjestö.

Maa- ja kotitalousnaiset on valtakunnallinen ruoan, maaseutumaiseman sekä yrityspalveluiden asiantuntijajärjestö. Strategiakauden 2016–2020 visiona on Maistuva, viihtyisä ja elinvoimainen maaseutu – hyvinvoivat suomalaiset. Toimintavuonna valmistui uusi strategia vuosille 2021–2025.

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ohjaa ja koordinoi koko järjestön toimintaa. Keskus tukee piirikeskuksia ja paikallisyhdistyksiä koko järjestön yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa. Se huolehtii mm. opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksen hakemisesta ja jaosta piirikeskuksiin, valvonnasta, raportoinnista ja tilityksistä. Keskus vastaa myös useiden aluerajojen ylittävistä ja valtakunnallisten hankkeiden hausta sekä hallinnoinnista. Tavoitekeskustelut piirikeskusten kanssa käydään syksyisin ja edellisvuoden toiminnan valtakunnalliset tulokset kootaan keväisin.

Toiminnan avaintulosalueita ovat ruoka-, ravitsemus- ja kotitalousneuvonta, maiseman- ja luonnonhoidon palvelut, yrityspalvelut ja järjestötoiminta sekä yhteisöllisyyden edistäminen. Viestintä sekä Koti ja maaseutu -lehti tukevat avaintulosalueiden tavoitteiden saavuttamista.

Toimintavuoden teemalla ”Maaseudun lumo(a) – kohti kestävämpää kehitystä haluttiin kiinnittää huomiota luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen ja kääntää kehitystä luonnon monimuotoisuutta korjaavaan toimintaan. Tavoitteena oli myös vahvistaa ilmastomyönteistä ja kestävä kehitystä edistävää toimintaa sekä korostaa ja tuoda esille maaseudun monipuolisia mahdollisuuksia ja vahvuuksia sekä kaikkea sitä mitä suomalainen maaseutu ja sen lumovoima tarjoaa: ainutlaatuisen elinympäristön, laadukkaita raaka-aineita, vaihtelevaa luontoa erilaisine maisemineen, monipuolista kulttuuria, rauhaa ja erilaisia tuotteita sekä palveluita tarjoavia yrityksiä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän avustuksen avulla edistettiin järjestön toimintaedellytyksiä ravitsemuksen, terveellisten elintapojen, alueiden ja elinympäristöjen elinvoimaisuuden ja kestävä kehityksen lisäämiseksi, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämiseksi sekä syrjäytymisen torjumiseksi.

Ruoka-, ravitsemus- ja kotitalousneuvonnan ympäristöministeriön rahoittama Kädet multa -hankeen pilottivaihe viidessä piirikeskuksessa saatiin päätökseen. Seuraavaksi hanke jalkautuu muihin piirikeskuksiin kattaen lähes koko Suomen. Hankkeessa toteutetaan RAKI2-ohjelman teemaa: Ravinteita kierrättävän kaupunkiviljelyn sekä aktiivisen ja ruokaa-arvostavan ruokakansalaisuuden toimintakonseptien edistäminen. Hanke on saanut jo pilottivaiheessa näkyvyyttä eri medioiden välityksellä.

Maiseman- ja luonnonhoidon palveluissa toiminnan keskiössä oli luonnon monimuotoisuuden edistäminen niin maaseudulla kuin kaupungeissa. Teeman alla toteutettujen neuvonta- ja suunnittelupalvelujen lisäksi toteutettiin mm. suuren suosion saanut Vuoden maisematekokilpailu ”Niityn lumo”. Maisemanhoidon palvelut edistivät kulttuuriympäristön kestävä hyödyntämistä ja hoitoa lukuisilla hankkeilla.

Yrityspalveluissa yhtenä keskeisenä teemana jatkui elintarvikkeiden nimisuojaus. Suomalaisista maataloustuotteista ja elintarvikkeista 12 on saanut EU:n nimisuojaus. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus on mukana yhtenä hanketoimijana, yhdessä Helsingin Yliopiston ja Ruralia-instituutin kanssa #nimisuoja2025 -hankkeessa, jonka avulla pyritään saamaan rekisteröityä Suomeen 20 uutta maantieteellistä merkintää EU-tasolla vuoteen 2025 mennessä. Maa- ja kotitalousnaisten yritysasiantuntijat yhteistyökumppaneineen ovat viestineet nimisuojauksesta ja auttavat nimisuojarahakemusten tekemisessä eri puolella Suomea.

Vuoden lopussa Maa- ja kotitalousnaiset olivat jälleen mukana valtakunnallisessa kinkkutempussa, joka innosti jälleen ennätysmäärän suomalaisia tekemään kiertotalousteon viemällä joulukinkkujen paistorasvat niille varattuihin keräyspisteisiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, ympäristöministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, maaseuturahasto, eri säätiöt ja yritykset sekä muut organisaatiot ovat rahoittaneet toimintaamme. Järjestön toimi- sekä luottamushenkilöt sekä

tuhannet jäsenet ja muut vapaaehtoiset ovat tehneet työtä sen eteen, että meillä olisi maistuva, viihtyisä ja elinvoimainen maaseutu sekä hyvinvoivat suomalaiset.

Hallinto

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n varsinainen kokous

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n varsinainen kokous pidettiin 19.11.2020 Sokoshotelli Vantaalla. Kokoukseen oli mahdollista osallistua myös etäyhteydellä, jonka koronapandemian vuoksi suurin osa kokousoosallistujista valitsi. Kokoukseen osallistui yhteensä 24 virallista kokousedustajaa ja 26 muuta henkilöä. Kokouksen puheenjohtajana toimi Päivi Alanne Etelä-Suomen piirikeskuksesta.

Vuoden 2020 Maa- ja kotitalousnaisten -tunnustuspalkinto annetaan joka kolmas vuosi piirikeskukselle. Kertomusvuoden palkinto jaettiin poikkeuksellisesti Maija-Liisa Tausta-Ojalalle ns. elämäntyöpalkintona. Maija-Liisa on tehnyt ansiokasta työtä sekä Oulun Maa- ja kotitalousnaisten että koko Maa- ja kotitalousnaisten järjestön eteen vuodesta 1987 alkaen. Hän on yhteistyössä asiantuntijoidensa kanssa luotsannut Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittymistä, maaseudun asukkaiden - erityisesti naisten - yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin vahvistumista sekä ruokakulttuurin, yrittäjyyden ja maisemanhoidon kehittymistä. Maija-Liisa on ennakkoluulottomasti luonut ja rakentanut kansainvälisiä verkostoja mm. eteläsaksalaisen sisärjestön kanssa. Järjestön sisällä Maija-Liisa on kokemuksen rintaäänellä tukenut nuorempia kollegojaan. Maija-Liisa on aina ollut ylpeästi Maa- ja kotitalousnainen isolla M-kirjaimella.

Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen myöntämä Vuoden 2020 maisemateko -tunnustus ”Niityn lumo” luovutettiin Lenholman haalle Parasiin. Kunniamaininta annettiin Sulkavalle Koskelan luomumaitotilan laitumille.

Hallitus

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n hallitukseen kuuluivat toimintavuonna seuraavat henkilöt:

- puheenjohtaja pääsihteeri Mervi Mäki-Neste (Etelä-Pohjanmaa)
- varapuheenjohtaja maa- ja metsätalousyrittäjä Rauni Miettinen (Etelä-Suomi)
- jäsen, toimitusjohtaja Riitta Huhtala (Keski-Pohjanmaa)
- jäsen, yrittäjä/kaupunginvaltuutettu Susanna Koski (Pohjanmaa)
- jäsen, kotitalousopettaja, yrittäjä Marttiina Sihvola (Etelä-Savo)
- jäsen, maa- ja metsätalousyrittäjä Tarja Tervo (Kainuu)
- jäsen, sihteeri toiminnanjohtaja Mirja Hellstedt 30.11.2020 saakka
- Hallitus kokoontui toimintavuonna 11 kertaa. Hallituksesta erovuorossa olivat Mervi Mäki-Neste ja Marttiina Sihvola. Varsinaisessa kokouksessa 19.11.2020 hallituksen puheenjohtaja Mervi Mäki-Neste valittiin jatkoon seuraavalle hallituskaudelle (2021–2023) ja uudeksi jäseneksi Sanna Mäki Varsinais-Suomesta (toimintakausi 2021–2023).

Jäsenistö

Jäsenjärjestöt

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n jäseniä ovat ProAgria Keskukset (9 kpl), ProAgria Keskusten Liitto sekä Lapin Maa- ja kotitalousnaiset ry. Paikallistason toimintayksiköitä, maa- ja kotitalousseuroja, maa- ja kotitalousnaisten osastoja tai muita vastaavia järjestöillä oli 1 135. Uudesta jäsenrekisteristä saatiin jäsenten määräksi 23 757, mutta tieto on puutteellinen edelleen käynnissä olevan rekisteriuudistuksen takia.

Kunniajäsenet

Kunniajäseniä ovat emäntä Pirkko Kallio (Nivala) vuodesta 2003, maanviljelysneuvos Marja Kallio (Laukaa) vuodesta 2009 sekä maakuntaneuvos Eeva Nurmi (Humppila) vuodesta 2013.

Toimihenkilöt

Maa- ja kotitalousnaisten Keskukseen palveluksessa työskentelivät vuonna 2020 seuraavat henkilöt:

- Mirja Hellstedt, toiminnanjohtaja, päätoimittaja 30.11.2020 saakka
- Sari Jääskeläinen, talous- ja hallintopäällikkö
- Leena Lahdenvesi-Korhonen, varatoiminnanjohtaja, kehitysjohtaja (maiseman- ja luonnonhoito)
- Tuula Lehtonen, toimituspäällikkö (Koti ja maaseutu -lehti) vanhempainvapaalla 1.1.2020-31.7.2020 saakka ja aloitti 1.8.2020 80 % työajalla.
- Tiina Makkonen, toimituspäällikkö (vs.) (1.1.–31.8.2020) / viestintäpäällikkö-viestintäpalveluiden tuottaja (1.9. – 31.12.2020)
- Marita Suontausta, kehityspäällikkö (ruoka, ravitsemus ja kotitalous)
- Helena Velin, järjestöpäällikkö
- Susanna Winqvist, viestintäpäällikkö (1.1.–31.8.2020)/erityisasiantuntija, viestintä (1.9.–31.12.2020)
- Heli Ursin, harjoittelija

Jäsenyys / edustus eri toimielimissä ja organisaatioissa

Maa- ja kotitalousnaisten Keskukseen henkilöstö on ollut edustettuina toimintavuonna mm. seuraavissa toimielimissä:

- Alfred Kordelinin säätiön Jaakko Kolmosen rahasto, jäsen Mirja Hellstedt, varajäsen Marita Suontausta
- Green Care Finland ry:n hallitus, jäsen Mirja Hellstedt
- Kansainvälisen maisemapäivän valmisteluryhmä ja maisemakuvakilpailun raati (YM) jäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen
- Kotitalous- ja kuluttajaneuvottelukunta, jäsenet Mirja Hellstedt
- Kotitalouksien omatoimisen varautumisen järjestötoimikunta (Kova), jäsen Helena Velin
- Kouluruokaverkosto (OPH), jäsen Marita Suontausta
- Kulttuuriympäristöviestinnän yhteistyöryhmä Kyvyt, jäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen
- LumoVesi-ohjausryhmä, jäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen
- Maaseudun tukihenkilöverkon ohjausryhmä, jäsen Mirja Hellstedt
- Maatalouskoneiden tutkimussäätiön valtuuskunta, jäsen Helena Velin
- Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden nimisuojausryhmä (MMM), jäsen Mirja Hellstedt
- Maito ja terveys ry:n hallitus, jäsen Mirja Hellstedt
- Maitohygienialiiton johtokunta, jäsen Mirja Hellstedt, varajäsen Marita Suontausta
- Manner-Suomen maaseudun kehittämishojelman seurantakomitea, jäsen Mirja Hellstedt, varajäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen
- Museoviraston luontorinki, jäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen
- Museoviraston muinaisjäännösten hoidon asiantuntijarinki, jäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen
- Naisjärjestöjen Keskusliitto, MKNK jäsenjärjestö, toiminnantarkastaja Mirja Hellstedt
- Naisten Valmiusliitto hallitus, jäsen Mervi Mäki-Neste, varajäsen Helena Velin
- Naisten Valmiusliitto, Naisten koulutuksen kehittämistyöryhmä, jäsen Helena Velin
- Peltoheitot ja suopohjat Suomen Metsäkeskus ohjausryhmä, jäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen
- PerinneElo, työryhmä, jäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen
- Työtehoseuran RuokaAkatemian viestintätyöryhmä, jäsen Mirja Hellstedt
- Työtehoseuran valtuuskunta, jäsen Mirja Hellstedt
- Työ- ja elinkeinoministeriön Kuluttaja-asiain neuvottelukunta, jäsen Mirja Hellstedt, varajäsen Helena Velin
- Vieraslajiasioiden neuvottelukunta (MMM), jäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen, varajäsen Mirja Hellstedt
- Vieraslajiasioiden neuvottelukunta (MMM), viestintäjaosto, jäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen
- Viherympäristöliiton viheralan neuvottelukunta VihNe, jäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen
- Viherympäristöliiton puunhalausviikon järjestelytoimikunta, jäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen
- Walter Ehrströmin säätiön hallitus, jäsen Mirja Hellstedt
- Ympäristöministeriön luonnonsuojelulainsäädännön ohjausryhmä, jäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen
- Ympäristöministeriön perinnebiotooppien päivitysinventointien ohjaus- ja arviointityöryhmä, jäsen Leena Lahdenvesi-Korhonen
- Ympäristöministeriön Ravinteet kiertoon -hankkeiden viestijäverkosto, jäsen Susanna Winqvist

Tukipalvelut, tilintarkastajat ja julkaisut

Taloushallinnon palveluista vastasi oma talous- ja hallintopäällikkö. IT-tukipalvelut ostettiin Mtech Digital Solutions Oy:ltä ja graafista suunnittelua ostettiin ProAgria Keskusten Liitto ry:ltä.

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab.

KOTI ja maaseutu -lehti

Toimituspäällikkö (31.7.2020 saakka Tiina Makkonen ja 1.8.2020 alkaen Tuula Lehtonen) vastasi lehden suunnittelusta, toimitusprosessista ja yhteyksistä avustajiin ja asiamiehiin sekä lehden mainosyhteistyöstä.

Lehden taittopalvelu ostettiin ProAgria Keskusten Liitosta. Lehteä taittoivat Birgitta Salminen ja Päivi Jokimies. Ilmoitusmyynnistä ja yhteyksistä Jaicom Tilaajapalveluun vastasivat talous- ja hallintopäällikkö, toimituspäällikkö ja toiminnanjohtaja-päätöittäjä. Maa- ja kotitalousnaisten Keskusten ja piirikeskusten ruoka-asiantuntijat osallistuivat lehden Ruokaneuvot-sivujen suunnitteluun ja toteutukseen. Järjestöpäällikkö työsti toimituspäällikön kanssa järjestösivuja.

Lehti ilmestyi toimintavuotena 8 kertaa: 6 kertaa 60-sivuisena ja yhden kerran 84-sivuisena tuplanumerona. Vuoden 2020 lopussa lehdellä oli tilaajia noin 6 500, joista vapaakappaleiden saajien osuus oli noin 400. Lukijatutkimuksen mukaan jokaisessa tilaajataloudessa Koti ja maaseutu -lehteä lukee keskimäärin 2,7 lukijaa, joten kullakin numerolla on noin 20 000 lukijaa.

Lehteä rahoitettiin edelleen ensisijaisesti tilausmaksuilla. Mainostilaa myivät omien resurssiensa puitteissa päätöittäjä ja toimituspäällikkö.

Lehti solmi vuonna 2019 yhteistyösopimuksen K-ryhmän Pirkka-tuotemerkin kanssa, minkä ansiosta lehden takasivulla oli Keskon mainoksia vuoden 2020 jokaisessa numerossa. Näiden lisäksi lehdessä oli myös Pirkka-merkin ostamia advertoriaaleja ja lukijakilpailupalkintoja. Lankamaailman kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti saatiin sekä lukijakilpailupalkintoja että Tekeville käsille -ohjeita ilmaiseksi. Pirkka-advertoriaalien lisäksi lehti tuotti maksullisen artikkelin myös Laihian maltaasta.

Toimintavuonna lehteä kehitettiin eteenpäin sijaistavan toimituspäällikön johdolla ja uusia, esteettisesti innostavia taittoratkaisuja toteutettiin. Lehdessä aloitettiin mm. uusi Teemakasvikset -palsta sekä Lumoava Maisema -palsta.

Tekstien editointiin ja stilisointiin panostettiin paljon, jotta heti ensi silmäyksellä lukija kokisi tarvetta ja halua tarttua aiheisiin tarkemmin. Erityisen paljon kiinnitettiin huomiota otsikointeihin ja nostojen huomioarvoon.

Lehti hankkii julkaistavan materiaalin luotettaviksi todetuilta ammattivustajilta. Mukaan rinkiin tuli vuoden aikana useita uusia tekijöitä. Toimituspäällikkö teki osan jutuista ja osallistui aktiivisesti myös kuvamateriaalin tekoon (mm. kansikuvia).

Toimintavuonna lehdessä käsiteltiin monin eri tavoin Maa- ja kotitalousnaisten osaamista ja kampanjoita. Ruokaneuvot, Lumoava maisema ja Teemakasvikset keräsivät lukijoilta runsaasti hyvää palautetta.

Lehden ruokaohjeet olivat Maa- ja kotitalousnaisten ruoka-asiantuntijoiden laatimia ja ammattivalokuvaaja Kati Laszkan kuvaamia. Maija Silvennoisen Kauhan varressa -ruokapalsta oli myös joka numerossa.

Vaikka korona vaikeutti lehden juttujen tilausta loppuvuonna, saatiin karanteeneista johtuvia juttuaukkoja tehokkaasti paikattua monipuolisen avustajakunnan avulla.

Joulukuussa lehteä myytiin jouluhinnalla 40 euron hintaan (norm. 54 €).

Lukijapalautteen perusteella lukijat olivat jälleen erittäin tyytyväisiä Koti ja maaseutu -lehteen. Eniten hyvää palautetta lehti sai jutuista, joissa kerrottiin maaseudun pienistä yrittäjistä. Puutarha-aiheet, hyvinvointiaiheet ja

lifestyle-artikkelit saivat kiitosta. Lehteä kehuaan palautteissa paljon siitä, että siinä ei ole naistenlehtihömpää tai liikaa mainoksia.

Lehden instagramia pyrittiin loppuvuonna kehittämään, jotta julkaisuja olisi säännöllisesti. Seuraajien määrä nousikin syyskuun 370 seuraajasta 500:aan seuraajaan vuoden loppuun mennessä.

Lehden tiedot päivittyivät ja jokainen uusi numero esiteltiin lehden kotisivuilla.

Lehden ilmoittelua tehtiin omassa lehdessä, Maatalouskalenterissa ja ProAgrian alueellisissa lehdissä.

Lehden toimituspäällikkö teki myös aktiivisesti töitä, jotta lehdessä olisi innostavat lukijakilpailupalkinnot palautteiden keräämistä varten. Palautetta käytetään paljon avuksi lehden kehittämisessä.

Muut julkaisut ja aineistot

Koti ja maaseutu -lehden lisäksi on tuotettu avaintulosalueittain neuvontatyötä tukevia viestintä- ja markkinointimateriaaleja. Niistä kerrotaan myöhemmin eri avaintulosalueiden toiminnan tulosten raportoinnin yhteydessä.

Toiminta avaintulosalueittain

1. Ruoka-, ravitsemus- ja kotitalousneuvonta

Maa- ja kotitalousnaiset edistävät kestävästä kehitystä, resurssiviisautta ja kiertotaloutta toiminnassaan. Toimintavuoden aikana Maa- ja kotitalousnaisten Keskus, piirikeskukset sekä paikallisyhdistykset ja jäsenet ovat toimineet aktiivisesti mm. kasvisten käytön lisäämiseksi, ruokahävikin vähentämiseksi, ilmastomyönteisemmän ruoan valmistamiseksi, liikunnan lisäämiseksi ja erilaisen osaamisen vahvistamiseksi. Ilmastomyönteisen ja kotimaisen ruoan edistäminen näkyi maa- ja kotitalousnaisten toiminnassa mm. ruokakursseilla, luennoilla, webinaareissa, neuvontatilaisuuksissa ja tapahtumissa sekä sosiaalisessa mediassa esimerkiksi kekriviikon kampanjana loka-marraskuussa. Korona-tilanteen vaikeuttaessa fyysisiä tapaamisia, siirtyi neuvonta myös Teamsissa pidettäväksi etätilaisuuksiksi ja erilaisten Facebookissa ja Instagramissa esitettävien live-lähetysten sekä Youtube- ja TikTok-kanavilla näkyvien videoiden tekoon.

Rahoitus: opetus- ja kulttuuriministeriö, ympäristöministeriö, muu erillinen rahoitus

Ilmastomyönteiset, kestävän kehityksen periaatteiden sekä terveellisten elintapojen mukaiset ruokavalinnat

Ruoka-, ravitsemus- ja kotitalousneuvontaa

Yhteistyössä piirikeskusten ruoka-asiantuntijoiden kanssa on kehitetty eri-ikäisille kuluttajille erilaisia ruokakursseja, luentoja, koulutuksia ja havaintoesityksiä. Joistakin niistä saatiin pidettyä koronasta huolimatta ihan kasvotusten. Mutta ruoka-asiantuntijat ottivat keväällä 2020 ison digiloikan ja siirsivät ohjausta ja neuvontaa digitaaliseksi. Asiantuntijat ottivat Youtuben lisäksi niin TikTokin lyhyet infovideot kuin Facebookin ja Instagramin livelähetykset haltuun. Teamsin kautta on pidetty erilaisia luentoja ja jopa ruokakursseja. Nämä kaikki ovat saavuttaneet uusia kiinnostuneita kuluttajia. Ruoka-, ravitsemus ja kotitalousneuvonnan kehityspäällikkö oli sekä Lännen median lehdissä ympäri maan että Ylen Aamu-tv:ssä kertomassa, miten kotitalouksien ruokahuolto pitäisi hoitaa ja miten kannattaa varautua pitkittyvään pandemiaan.

Valtakunnallisiksi ruokakursseiksi suunniteltiin kolme kurssia ja niihin tehtiin materiaalit. Lisäksi keväällä peruna alkoi taas kiinnostaa ja perunaruokakurssille valmistui uutta materiaalia.

Rahoitus: opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kotoisaa juhlavasti

Arkiseksi mielletty, perinteiset ruuat taipuvat loistavasti juhliinkin sopivaksi tarjottavaksi. Maakuntien mauista voi muokata mukavia tarjottavia isoihin tai pienempiin juhliin.

Mustamakkaraa tikunnokkaan cocktailpalaksi, lapskoussia annoslusikkaan suupalaksi tai maksalaatikko ohuena viipaleena lisukkeilla alkuruuaksi. Nostetaan kotiruoka kunniaan!

Rahoitus: opetus- ja kulttuuriministeriö.

Suomiruokaa ulkomaalaisille vieraille

Mitä jos saat ulkomaalaisen ruokavieraan? Mitä tulee ottaa huomioon ja miten tarinallistan ruoan? Lohi ja poro ovat ne yleisimmät, joita ulkomaalaisille tarjotaan. Mutta meillä on paljon muitakin. Yleensä tavallinen suomalainen perheruoka maistuu myös ulkomaalaisille. Käytetään sesongin tuoreita tuotteita (sieniä, marjoja, juureksia, kaloja). Myös erilaiset mädit ja riista ovat hyviä raaka-aineita, joista saa maistuvia ja mieliinpainuvia aterioita. Savustettu, graavattu ja kylmäsavustettu kala sekä riistasta ja lampaasta valmistetut ruuat ovat kiinnostavia. Marjat ovat hyviä jälkiruokiin ja leivonnaisiin. Rahoitus: opetus- ja kulttuuriministeriö.

Ilmastomyönteinen ilta

Miten lisään helposti kasviksia lautaselle. Suositusten mukaan kasviksia tulisi syödä vähintään puoli kiloa päivässä. Useimmilla meistä se jää vielä 300 grammaan. Lisäämällä kourallisen kasviksia päivän ruokiin ja välipaloihin, saa kasvismäärää helposti nostettua noin 150 grammalla. Ihan jo käyttämällä perinteisten, tuttujen kotiruokien joukossa hiukan erilaisia kasviksia, saadaan ruuan ravintosisältöä parannettua. Varsinkin lähellä tuotettujen kasvien runsas käyttö on myös ympäristöteko, sillä kasvikset sitovat kasvaessaan ilmakehän hiilidioksidia! Rahoitus: opetus- ja kulttuuriministeriö.

Perunasta on moneksi

Peruna on yksi tärkeimmistä ravintokasveista kaikkialla maailmassa. Se on ekologista, edullista, monikäyttöistä ja herkullista. Siihen ei helposti kyllästy. Perunasta voi valmistaa ruokia ja herkkuja niin arkeen kuin juhlaankin. Eikä peruna ravitse pelkästään kroppaa. Se on hyvää myös mielelle. Peruna on suomalaisten peruseruokaa, arkena ja pyhänä. Keitettynä tai sellaisenaan uunissa kypsennettynä miedonmakuinen peruna on loistava lisäke monenlaisille aterioille. Sen lisäksi herkullisen mukulan käyttötavat ovat lähes rajattomat! Esimerkiksi leivonnaisissa ja murekkeissa se on erinomainen kuohkeuttaja ja mehevöittäjä. Rahoitus: opetus ja kulttuuriministeriö

Ruokakasvatusta, yhteisöllisyyttä ja osaamisen jakamista

Mitä meillä on ruokana?

Yhteistyössä Etelä-Suomen, Keski-Pohjanmaan ja Kainuun maa- ja kotitalousnaisten piirikeskusten kanssa toteutettiin vähävaraisille lapsiperheille ja maahanmuuttajille tarkoitettua koulutuspaketin ja toimintamallin suunnittelu ja pilotointi. Projektin ensisijainen tavoite oli ohjata perheitä parempaan ruokaosaamiseen. Monesti vähäosaisissa perheissä puuttuu innostus ja taito valmistaa edullista ja riittävän ravitsevaa ruokaa kauden raaka-aineista. He tarvitsevat peruseruokakursseja. Ruokatreffit keittiössä! – ruokakasvatusopas syrjäytyneille ja syrjäytymisvaarassa oleville nuorille -projektista saadun palautteen perusteella tarve perheiden ruokakäyttäytymisen ohjaamiseen on suuri. Perheiden tukeminen on parasta eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisyä! Koska yhteisen ruokakurssin järjestäminen vähävaraisille perheille voi olla haastavaa leimautumisen pelossa, lastenhoidon hankaluuden tai jopa kulkemisen vaikeuden vuoksi, parhain vaihtoehto on perhekohtainen ohjaaminen kotiloissa. Pilotin perheisiin saatiin yhteys sosiaalitoimen ja diakoniatyön kautta. Koronan vuoksi pilotti saatiin toteutettua kolmessa perheessä neljän tapaamiskerran paketteina. Myös asian arkaluontoisuuden vuoksi projektista ei sen käynnissä olon aikana tiedotettu suuremmin. Mutta nyt Maa- ja kotitalousnaisten ruoka-asiantuntijoilla on toimintamalli ja materiaalit, jolla voivat lähestyä kuntien sosiaalitoimintaa ja diakoniatyötä ja tarjota ohjausta. Projektissa käytettiin jo valmiina olevaa Ruokatreffit keittiössä -materiaalia sekä teetettiin uusi Mitä meillä on ruokana-vihkonen. Vihkosessa on mm. kahden viikon ruokalista ja vinkkejä tähderuokien käytöstä. Vihosia lähetettiin kaikkiin piirikeskuksiin, jotta sitä voidaan käyttää kurssimateriaalina muillakin kurssseilla. Projekti koettiin sekä perheissä että sosiaalitoimessa tärkeäksi ja hyväksi. Perheissä oikein odotettiin asiantuntijan tuloa. Perheissä kasvien käyttö, ruokien suunnittelu ja lasten mukaan otto ruoanvalmistustilanteisiin lisääntyi. Rahoitus: Tampereen Talouskoulun säätiö ja opetus- ja kulttuuriministeriö

Kädet multa

Kädet multa – aktiivisen ruokakansalaisuuden toimintamalli varhaiskasvatukseen, kouluihin ja paikallisyhteisöihin -hanke sai rahoituksen ympäristöministeriöstä ja käynnistyi syksyllä 2019. Hankkeen päätavoitteena on kehittää ravinteiden kierrätystä lisäävä aktiivisen ruokakansalaisuuden toimintamalli varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja paikallisyhteisöihin sekä viestiä siitä. Hankkeessa tuotetaan konkreettinen toimintamalli, joka sisältää mm. toimintaohjeet ja materiaalit päiväkodeille, kouluille ja muille toimijoille verkkosivuilla, viestintä- ja aktivointimateriaalia paikallistoimijoille, materiaalia vanhemmille ja muille lasten lähipiirissä toimiville (esim. isovanhemmat), koulutuksen, jota toteuttavat Maa- ja kotitalousnaisten ruoka-

asiantuntijat ja neuvonta- ja markkinointivideoita. Hanke tavoittaa kehitys- ja koulutustyöllä vähintään 60 varhaiskasvatuksen tai perusopetuksen toimipaikkaa, 600 aikuista ja 3000 lasta sekä viestinnällä mittavasti laajemman joukon.

Vuoden 2020 lopussa saatiin pilotointi päätökseen. Pilotointi tapahtui 10 toimipaikassa Itä-Suomen (Pohjois-Savo), Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Länsi-Suomen (Satakunta) ja Oulun piirikeskusten alueilla.

Hankkeeseen osallistui päiväkoteja, muutama alakoulu ja yksi yläkoulu. Hanke sai näillä alueilla runsaasti näkyvyyttä paikallismedioissa. Mm Limingassa omenapuiden istutusta oli seuraamassa paikallisen Ylen toimittaja ja Keski-Pohjanmaa -lehti teki kahden aukeaman jutun päiväkodin Kädet multaan- toimista Maa- ja kotitalousnaisten Keskukseen mediatiedotteen innoittamana.

Seuraavaksi hankkeessa alkaa toimintamallin jalkautusvaihe ja hanketta levitetään Maa- ja kotitalousnaisten muihin piirikeskukseen: Etelä-Pohjanmaa, Etelä-Suomi, Etelä-Savo, Itä-Suomi (Kainuu) ja Länsi-Suomi (Varsinaisuus).

Rahoitus: ympäristöministeriö

Älä ruoki hukkaa! - Perusopetuksen oppilaat vaikuttajina ruokahävikin vähentämiseksi kotitalouksissa

Kaksivuotinen Älä ruoki hukkaa! -hanke alkoi joulukuussa 2020. Se on valtakunnallinen hanke, jonka toteuttavat Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ja sen yhdeksän piirikeskusta yhteistyössä Kotitalousopettajien liiton ja sen jäsenyhdistysten, Luonnonvarakeskuksen (Luke) ja Suomen Luokanopettajat sekä sen jäsenyhdistysten kanssa.

Hankkeessa kehitetään, testataan ja jalkautetaan perusopetusikäisten lasten ja nuorten ympäristö- ja ruokakasvatukseen työkaluja ja toimintamalleja, joiden päätavoitteena on ruokahävikin vähentäminen kotitalouksissa. Koulujen ja kotien yhteistyön tuloksena. 3.-9. vuosiluokkien oppilaat toimivat innovaattoreina ja vaikuttajina erilaisissa kotitalouksissa. Päätavoitteeseen pääsemiseksi vahvistetaan oppilaiden tietoa ruokahävikistä (mm. määrä, syyt ja ympäristö- sekä muut vaikutukset). Yhdessä oppilaiden kanssa pohditaan, ideoidaan ja harjoitellaan keinoja vähentää ruokahävikkiä ja toteutetaan vaikuttamisprojekteja alakoulujen ympäristöopissa ja yläkoulujen kotitalousopetuksessa.

Älä ruoki hukkaa! tukee, syventää ja laajentaa Kuluttajaliitto-Konsumentförbundet ry:n Hävikkiforumi -Hävikki haltuun -hanketta, jossa Maa- ja kotitalousnaisten Keskus on Kuluttajaliiton yhteistyökumppanina.

Rahoitus: Ruokavirasto

Ruoka-asiantuntijoiden osaamisen vahvistaminen

Maa- ja kotitalousnaisten ruoka-asiantuntijoiden verkostoa ja osaamista vahvistettiin järjestön kaikkien asiantuntijoiden yhteisillä koulutuspäivillä (29.–30.1.) ja kuukausittaisilla webex/Teams-tapaamisilla, joissa oli koulutusta, toiminnan suunnittelua ja arviointia. Koulutuspäivien aihealueina oli mm. uusi strategia ja sen näkyminen ruoka-, ravitsemus ja kotitaloustoiminnassa, Green Care-toiminta, ilmastonmuutos, kestävät ruokavalinnat sekä nimisuojarjestelmän käyttöönoton laajentaminen Suomessa.

Rahoitus: opetus- ja kulttuuriministeriö

Ruokaneuvot

Ruokaneuvot-konsepti jatkui tuottaen 8 kertaa vuodessa sesonginmukaisen ruokakokonaisuuden kuvineen.

Kokonaisuuksia hyödynnettiin mm. Koti ja maaseutu -lehdessä, nettisivuilla, sosiaalisessa mediassa (mm. Facebook ja Instagram) ja lehdistötiedotteissa. Ruokaneuvot on osa ruoka-asiantuntijuuden brändäystä.

Rahoitus: opetus- ja kulttuuriministeriö

Kuva 1. Vuoden 2020 ruoka-asiantuntijoiden kasvoiksi nostettiin Asta Asunmaa (Etelä-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset), Niina Vihelä (Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset), Satu Nokkonen (Etelä-Suomen Maa- ja kotitalousnaiset) Sanna Louna (Itä-Suomen Maa- ja kotitalousnaiset) sekä Marita Suontausta (Maa- ja kotitalousnaisten Keskus).

Yritysyhteistyö

Yritysyhteistyötä tehtiin K-ryhmän ja Suomen Sokerin kanssa. Uusia toimintamuotoja ja kumppanuuksia pyrittiin kehittämään ja yhteistyöstä neuvoteltiin useamman toimijan kanssa.

2. Maiseman- ja luonnonhoidon palvelut

Tuotekehitys ja osaamisen kehittäminen

MKN maisemapalveluissa toimi luonnon monimuotoisuus -kehitysryhmä. Ryhmissä arviointiin maiseman- ja luonnonhoidon nykyisiä palveluita ja tuotteita sekä arvioitiin tulevaisuuden tarpeita ja vaihtoehtoja tulevaisuuden palveluratkaisuiksi. Kehitystyön tavoite oli vahvistaa asiantuntijoiden osaamista ja yhteistyötä yli keskusrajojen ja tukea asiantuntijoiden erikoistumista. Maisemapalveluiden valtakunnallisesta sosiaalisen median viestinnästä vastasi erillinen viestintäryhmä. Palvelukehitystyö lisäsi asiantuntijoiden ja maakuntien välistä yhteistyötä. Palvelukehitystä ja viestintäyhteistyötä toteutettiin piirikeskusten rahoituksella.

Vuoden maisemateko -kilpailua kehitettiin yhdessä maisema-asiantuntijoiden kanssa. Laadittiin esittelyvideoita, artikkeleita ja muuta markkinointimateriaalia kilpailun tunnettavuuden lisäämiseksi.

Vuoden aikana järjestettiin kuusi teams-koulutusta ajankohtaisista ja asiantuntemusta syventävistä aiheista. Asiantuntijoille järjestettiin lisäksi koulutuspäivä aiheella: Niityn lumo. Maisema-asiantuntijat osallistuivat myös useisiin ympäristöhallinnon ja kulttuuriympäristötoimijoiden sähköisiin koulutuksiin ja neuvottelupäiviin. Maisema-asiantuntijat olivat myös omana osastona Viherpäivillä 2020. Koulutuksilla ja tapaamisilla lisättiin asiantuntijoiden yhteistyötä, verkostoitumista ja toisilta oppimista. Osaamisen kehittämistä toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella.

Vuoden maisemateko -kilpailu

Kuudennen kerran järjestetyn Vuoden maisemateko -kilpailun teemana oli "Niityn lumo". Kilpailun suojelija toimi kansanedustaja, eduskunnan ympäristö- ja luontoryhmän puheenjohtaja Pirkka-Pekka Petelius.

Maakunnalliset voittajat kilpailivat valtakunnallisesta tunnustuspalkinnosta. Kilpailun raati nosti Lenholman haan Paraisilta valtakunnalliseksi voittajaksi 17 maakunnallisen tunnuksen saaneista teoista. Valtakunnallisessa kilpailussa annettiin myös tunnustuspalkinto Koskelan luomumaitotilalle Sulkavalle.

Kuva 2. Vuoden 2020 teemalla kannustimme kiinnittämään huomiota luonnon monimuotoisuuteen sekä hoitamaan ja edistämään erilaisten niittyjen monimuotoisuutta (Kuva. Leena Lahdenvesi-Korhonen).

Kilpailu sai runsaasti medianäkyvyyttä ja kampanjasta viestittiin myös yhteistyössä mm. Ylen Pelasta pörriäinen –kampanjan kanssa. Kilpailuun tuli ennätyselliset 109 ehdotusta. Voittajateon valitsivat ympäristöneuvos Tapio Heikkilä ympäristöministeriöstä, asiantuntija Petra Heikkinen opetus- ja

kulttuuriministeriöstä, Biodiversiteetti- ja viestintäasiantuntija Riku Lumiaro Suomen ympäristökeskuksesta, suojelubiologi Katja Raatikainen Metsähallitukselta, toiminnanjohtaja Mirja Hellstedt, toimituspäällikkö Tuula Lehtonen ja viestintäpäällikkö Tiina Makkonen Maa- ja kotitalousnaisten Keskukseen viestintäpäällikkö. Kilpailua toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön tuella.

Hankkeet

Maiseman- ja luonnonhoidon palveluilla toteutettiin useaa kulttuuriympäristön resurssiviisasta hoitoa ja luonnonmonimuotoisuuden edistämistä tukevaa hanketta.

Kylään maisemaan - maisema kylien identiteetin ja matkailun veturina

Hankkeen tavoitteena on innostaa toimijoita hyödyntämään arvokkaiden maisema-alueiden kulttuurimaisemaa sekä kulttuuriympäristöä ja aineetonta kulttuuriperintöä sekä paikallista ruokakulttuuria ja historiaa monimuotoisesti ja aidosti yritystoiminnassa. Järjestetään työpajoja tapahtumien, historian, paikalliskulttuurin hyödyntämisestä ja profiloinnista sekä viestinnästä. Toimenpiteillä tuodaan alueiden arvot ja mahdollisuudet asukkaiden ja maanomistajien tietoisuuteen ja kannustetaan heitä niiden hyödyntämiseen ja niiden tarjoamiseen yritystoiminnassa. Nostetaan alueiden paikallisesta kulttuuriympäristöstä, historiasta ja kulttuurimaisemasta aiheita, mihin yrittäjät voivat tarttua ja mitä voivat tuotteistaa. Toteutus viedään mahdollisimman lähelle käytäntöä toteuttamalla ideoita ja suunnitelmia työpajoissa ja paikallisissa tapahtumissa. Tavoitteena on edistää valtakunnallisen arvokkaiden maisema-alueiden verkoston syntymistä ja brändäystä. Hanke käynnistyi 1.7.2018 ja sitä toteutetaan vielä 2021 helmikuun loppuun saakka.

Rahoitus: maaseuturahasto ja Hämeen- ja Uudenmaan ELY-Keskukset.

Maisa Maiseman arvo – maaseudun ekosysteemipalveluiden pilotti

Luonnon ja kulttuuriympäristön tarjoamat ekosysteemipalvelut, luontolähtöiset, terveyttä ja hyvinvointia edistävät palvelut ovat kasvava toimiala, sillä ihmiset ovat kiinnostuneita sekä hyvinvoinnistaan että luonnossa liikkumisesta. Maiseman rooli luontokokemuksessa on tärkeä. Hankkeessa kehitettiin ja pilotoitiin palvelumuotoilun menetelmin kolmella maisema-alueella toimintamalli, joka yhdistää jo maisemasta kerätyt tarinat, sen hyvinvointivaikutukset, oheis- ja ohjelmalvelut sekä kohteen saavutettavuus suunnittelun siten, että niistä syntyy tuote. Tuotteistaminen tapahtui neuvotellen ja opastaen maanomistajia ja opas- ja ohjelmalveluita sekä kuntien toimijoita. Hankkeen toiminta-aika oli 1.6.2018–31.12.2020.

Rahoitus: maa- ja metsätalousministeriö

Kuva 3. Kestävä maisematuote - toimintamallin julkaisu valmistui vuoden 2020 lopussa. Julkaisun toimitti Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry.

Peltomaiseman muutos – visuaalinen maisemaseuranta 2020

Tehtävänä oli laatia kulttuurimaiseman muutosten valokuvadokumentointi. Työ pohjautuu vuosina 1996, 2000, 2005 ja 2010 laadittujen peltomaisemapisteiden kuvausten toisintoihin muutoksen dokumentoimiseksi. Valokuvattavana oli 125 peltomaisemapistettä 13 paikkakunnalla. Kohteet kuvattiin sekä digitaalisesti maisemakuvina että myös dronekuvina.

Rahoitus: ympäristöministeriö

Kuva 4. Hankkeen kuvauksista vastasi valokuvaaja Martina Motzbäuchel. Heinäkuussa kuvaukset olivat edenneet Etelä-Savoon Sulkavan Väätilänmäelle (Kuva Leena Lahdenvesi-Korhonen).

VALIO CARBO -hanke, maitotilojen luonnon monimuotoisuuden kehittäminen

Vuonna 2019 alkanut yhteistyö Valio Oyj kanssa sai jatkoa myös vuonna 2020. Osana Valio CARBO -hanketta MKN maisemapalveluiden tehtävänä oli laatia maitotiloille luonnon monimuotoisuuskartoituksia ja antaa käytännönläheistä neuvontaa tilan luonnon monimuotoisuusarvojen kehittämiseksi. Asiantuntijat laativat vuoden aikana 30 kartoitusta eripuolilla Suomea. Kartoitukset saivat hyvää palautetta toteutetuissa palautekyselyissä. Asiantuntijoiden antamat käytännönläheiset neuvot myös otettiin tiloilla laajasti toteutukseen.

Fingrid yhteistyö

MKN maisemapalveluiden yhteistyö voimajohtoalueiden perinneympäristöjen kehittämisessä jatkui jo neljättä vuotta. Maanomistajien kiinnostus voimajohtoalueiden luonnon monimuotoisuuden kehittämiseen ja Fingridin perinneympäristöjen hoidon tukeen lisääntyy vähitellen.

Sidosryhmätyö, verkostoituminen ja viestintä

Valtakunnallinen ja alueellinen sidosryhmätyö on kulttuuriympäristöalalla tärkeää. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus osallistuu aktiivisesti lähes 15 kulttuuriympäristöä koskevan valtakunnallisten työryhmän toimintaan. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus välitti aktiivisesti tietoa maisema-asiantuntijoille eri sidosryhmien ja työryhmien sekä hankkeiden ajankohtaisista asioista.

Maisemapalvelut osallistuivat ja luennoivat kulttuuriympäristön hoitoa koskevilla valtakunnallisilla koulutus- ja neuvottelupäivillä ympäri Suomea. Kulttuuriympäristönhoidon ajankohtaisista teemoista viestittiin aktiivisesti sosiaalisen median kanavilla.

3. Yrityspalvelut

Osaamisen vahvistaminen, kehittäminen ja yrittäjyyden edistäminen

Maa- ja kotitalousnaisten yritysasiantuntijoiden verkostoa ja osaamista vahvistettiin järjestön kaikkien asiantuntijoiden yhteisillä koulutuspäivillä, jotka pidettiin Helsingissä 29.–30.1.2020. Koulutuspäivillä kuultiin, miten nimisuojakiertueella oli onnistuttu (Petri Koskela ja Maija Heinonen, MMM) sekä Green Care-toiminnasta (LuontoHoiva ja LuontoVoiman laatumerkit, Tuomo Salovuori, eläinavusteinen toiminta, Tanja Paasonen, kuntouttava kalastus ja luontopalvelut, Petri Rantala)

Valtakunnallisten koulutuspäivine lisäksi vuoden aikana järjestettiin yritysasiantuntijoille kuusi TEAMS-palaveria-/koulutusta, joissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita. Tapaamisilla lisättiin asiantuntijoiden yhteistyötä, verkostoitumista ja toisilta oppimista. Osaamisen kehittämistä toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella.

Maaseutumatkailun kehittäminen

Matkailu lisääntyy ja maaseutumatkailuun kohdistuu vahvaa kiinnostusta. Koronapandemian vuoksi kotimaanmatkailu oli voimakasta. Kehitystyö ulkomaalaisten matkailijoiden kiinnostuksen kasvattamiseksi tyrehtyi. Varsinkin ruoka- ja yritysasiantuntijoille yhteiskäyttöön kehitelty ruokakurssi Suomiruokaa ulkomaalaisille, ei päässyt kunnolla kokeiluun. Kurssimateriaali on muokattavissa esimerkiksi ruokakurssiksi turisteille. Ruoka-, ravitsemus ja kotitalousneuvonnan kehityspäällikkö Marita Suontausta on Hungry for Finlandin valtakunnallisen ruokamatkakilpailu 2021:n arviointiraadissa. Kilpailulla rohkaistaan ruokaan ja matkailuun liittyviä verkostoja kehittämään vastuullisuuteen ja paikallisuuteen perustuvaa ruokamatkailutarjontaa. Kilpailuun haetaan yrityksiä ja yhteisöjä, jotka ovat innovatiivisia ruokamatkailun edelläkävijöitä ja tarjoavat matkailijoille ruokaan liittyviä elämyksiä. Kilpailun tavoitteena on vahvistaa elämyksellisen ruokamatkailun tuotteistamista Suomessa, etsiä ruokamatkailun kärkituotteita ja vahvistaa aitoa yhteistyötä.

#nimisuoja2025 – Suomalaisen nimisuojan uudet tuotteet, tekijät ja kuluttajat

Suomalaisista maataloustuotteista ja elintarvikkeista vasta 12 on saanut EU:n nimisuojaus. Suomen tavoite on saada rekisteröityä 20 uutta maantieteellistä merkintää EU-tasolla vuoteen 2025 mennessä. Yhteistyössä Helsingin Yliopiston ja Turun yliopiston Ruralia-instituutin kanssa aloitettiin kaksivuotinen hanke, jonka tavoitteena on tehdä suomalaisia nimisuoja tuotteita kuluttajille tunnetuksi ja edistää uusien suomalaisten nimisuoja tuotteiden saamista nimisuoja järjestelmään. Hankkeen tuloksena suomalaisten kuluttajien tietämys suomalaisista nimisuoja tuotteista on lisääntynyt ja viranomaiskäsitteeseen on jätetty 20 uutta hakemusta. Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen tehtävänä hankkeessa on tuottaa Z-sukupolven kuuluville opiskelijoille digitaalinen oppimateriaalikonkaisuus, jota voidaan hyödyntää mm. ruoka- ja elintarvikealan oppilaitoksissa ja itseopiskelussa. Oppimateriaaleihin sisällytetään

- yleistä tietoa nimisuojaajärjestelmästä ja nimisuojaamerkeistä
 - tuodaan esille suomalaisia nimisuojaatuotteita ja niiden valmistajia kohderyhmään sopivalla otteella.
 Sen lisäksi yhteistyössä piirikeskusten ruoka- ja yritysasiantuntijoiden kanssa selvitetään mahdollisia nimisuojaatuotteita ja tuottajia sekä kannustetaan ja autetaan yrityksiä nimisuojan hakemisessa.
 Rahoitus: Ruokavirasto

Kylään maisemaan - maisema kylien identiteetin ja matkailun veturina

Maa- ja kotitalousnaisten yrityspalvelut on ollut mukana Kylään maisemaan – maisema kylien identiteetin ja matkailun veturina -hankkeen toteutuksessa. Hankkeesta tarkemmin s. 11. Rahoitus: Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma.

MAISA Maiseman arvo – maaseudun ekosysteemipalveluiden pilotti

Maa- ja kotitalousnaisten yrityspalvelut on ollut mukana Maisa Maiseman arvo – maaseudun ekosysteemipalveluiden pilotti -hankkeen toteutuksessa. Hankkeesta tarkemmin s. 12. Rahoitus: Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma.

Sidosryhmätyö, verkostoituminen ja viestintä

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus on tehnyt aktiivista sidosryhmätyötä valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Toiminnan tavoitteena on ollut ensisijaisesti yrittäjyyden edistäminen. Yhteistyötä on tehty mm. ELY-keskusten, MMM:n, MTK:n, Luonnonvarakeskuksen, alueellisten ammattikorkeakoulujen, yrittäjien, erilaisten säätiöiden ja muiden alan toimijoiden kanssa. Toimintavuoden aikana on järjestetty tiedotustilaisuuksia ja toteutettu sekä ulkoista että sisäistä viestintää.

4. Järjestötoiminta ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

Järjestötoiminta

Vuoden alussa oli yhdistyksissä jonkin verran ehditty käynnistää järjestötoimintaa, mm. pitämällä tapahtumia Naisvoimaa-viikolla. Koronan puhjetessa rajoitusten myötä keväällä järjestötoiminta tyrehtyi lähes kokonaan. Kesän tullessa rajoitukset lieventyivät ja yhdistykset pitivät keväällä pitämättä jääneitä kokouksia. Kesän ja alkusyksyn aikana pystyttiin yhdistyksissäkin järjestämään hieman toimintaa, kunnes rajoitukset jälleen syksyllä kiristivät.

Piirikeskuksissa otettiin some haltuun jo keväällä ja useimmat piirikeskukset järjestivät tapahtumien sijaan järjestöväelle Teams-tapaamisia erilaisin aihein.

Pieni pala maaseutua -kampanja

Kampanja on kaksivuotinen ja kampanjalla pyritään konkreettisiin teoin hillitsemään ilmastonmuutosta. Hanke pitää sisällään runsaasti erilaisia toimenpiteitä:

- Tehdään yhteisiä viljelypalstoja tai -laatikoita esimerkiksi koulujen pihalle, kylä- tai seurojentaloille, joissa otettaisiin taitajien ohjattavaksi kylän asukkaat ja kesäasukkaat, nuoret ja päiväkotikäsetkin, jolloin taidot siirtyvät seuraaville sukupolville. Koronan vuoksi näitä toimenpiteitä ei ensimmäisenä kampanjavuonna juuri pystytty toteuttamaan. Joitakin puiden ja pensaiden istutuksia päiväkodeissa tehtiin.
- Yhteisesti kasvatetusta sadosta ei myöskään päästy nauttimaan ja yhdessä nauttiminen sekä sadon säilöminen kursseilla tai työpajoissa jäivät toteutumatta.
- Kannustettiin ihmisiä rakentamaan hyönteishotelleja. Maa- ja kotitalousnaiset olivat mukana Ylen vetämässä Pelasta pörriäinen -kampanjassa muiden tahojen kanssa. Pelasta pörriäinen -kampanja nosti esille pölyttäjien tärkeyden. Vaikeasta koronavuodesta huolimatta kampanja innoitti ihmisiä rakentamaan hyönteishotelleja mahtavan määrän, yli 18 000 kappaletta. Lisäksi Instagramissa oli jaettu aihetunnisteella #pelastaporriäinen yli 10 000 kuvaa. Järjestössämme oli yhteisten

hyönteishotellikurssien tilalle perustettu muun muassa WhatsApp-ryhmiä, joissa rakentajat jakoivat tuotoksien kuvia toisilleen.

- Kannustetaan perustamaan niittyjä tai jättämään osa nurmikkoa ajamatta, jotta luonnon monimuotoisuus säilyisi.

Naisvoimaa-viikko ja kasviksia kaaliin -kampanja

Naisvoimaa-viikolla 27.1. – 2.2. alkaen Maa- ja kotitalousnaisten yhdistyksissä käynnistettiin kasvistapahtumia, joiden piti jatkua pitkin vuotta omissa yhdistyksissä, kaupoissa, kouluissa, kirjastoissa, päiväkodeissa jne, pitkin vuotta. Tapahtumiin painatettiin yhteistyökumppaneiden kanssa tapahtumissa jaettavaksi tarkoitettut kasviskortit, joiden avulla kuka tahansa pystyisi seuraamaan kasvisten kulutustaan. Naisvoimaa-viikolla ehdittiin järjestää joitakin kasvistapahtumia, samoin loppukesällä ja alkusyksystä. Koronapandemian vuoksi tilaisuuksia ei voitu pitää enää myöhemmin syksyllä. Kasviskampanjasta oli jo kevästä saakka viestitty somessa ja Koti ja maaseutu -lehdessä. Syksyllä kasviskampanjaan liitettiin kasviskisa, jossa kolme kuukautta kasvisten käyttöä seuranneet, tavoitteeseen päässeet voivat osallistua arvontaan vuoden 2022 alussa. Rahoitus: valtakunnalliset yhteistyökumppanit: Marjan- ja hedelmänviljelijäin liitto, Kauppapuutarhaliitto, Kotimaiset kasvikset, MTK ja Puutarhaliitto sekä paikallisyhdistysten vapaaehtoistyö ja paikalliset yhteistyökumppanit. Palkinnon osalta yhteistyökumppaniksi tuli maaseutumatkailuyritys Iloranta.

Impin päivä 11.6.

Koronapandemian aiheuttamien rajoitusten hieman lievennettyä kesäkuun alusta, yhdistykset pystyivät järjestämään Impin päivän tapahtumia. Impin päiväksi oli alun perin suunniteltu pyöräretket paikkakuntien kulttuurimaisemissa. Kevään oltua raskas monille yrittäjille pandemian vuoksi, suositeltiin tapahtumiin suositus hyödyntää retken yhteydessä paikkakunnan yritysten palveluita esimerkiksi retkivälipalan nauttimiseen. Rahoitus: vapaaehtoistoimintaa.

Kuvat 5.- 7. Kasvistapahtuma Lohjalla (kuva Suvi Malin), Impin ajot Kalajoen Mehtäkylässä (kuva Niina Vihelä), kasvistapahtuma päiväkodissa (kuva Karoliina Vierikka).

Opintomatka sadonkorjuujuhlaan Ahvenenmaalle peruuntui koronan vuoksi

Ahvenenmaalla järjestettävään Skördefesten-sadonkorjuujuhlaan jouduttiin peruuttamaan koronapandemian vuoksi.

Maa- ja kotitalousnaisten tunnustuspalkinto Maija-Liisa Tausta-Ojalalle

Vuoden 2020 Maa- ja kotitalousnaisten -tunnustuspalkinto annetaan joka kolmas vuosi piirikeskukselle. Kertomusvuoden palkinto jaettiin poikkeuksellisesti Maija-Liisa Tausta-Ojalalle ns. elämäntyöpalkintona. Maija-Liisa on tehnyt ansiokasta työtä sekä Oulun Maa- ja kotitalousnaisten että koko Maa- ja kotitalousnaisten järjestön eteen vuodesta 1987 alkaen. Hän on yhteistyössä asiantuntijoidensa kanssa luotsannut Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittymistä, maaseudun asukkaiden - erityisesti naisten -

yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin vahvistumista sekä ruokakulttuurin, yrittäjyyden ja maisemanhoidon kehittymistä. Maija-Liisa on ennakoluulottomasti luonut ja rakentanut kansainvälisiä verkostoja mm. eteläsaksalaisen sisärjärjestön kanssa. Järjestön sisällä Maija-Liisa on kokemuksen rintaäänellä tukenut nuorempia kollegojaan. Maija-Liisa on aina ollut ylpeästi Maa- ja kotitalousnainen isolla M-kirjaimella

Kuva 8. Tunnustuspalkinnon vastaanottanut Maija-Liisa Tausta-Ojala.

Jäsenrekisterin käyttöönotto

Piirikeskukset järjestivät yhdistyksille valmennuksia jäsenrekisterin käyttöönottamiseksi ja kannustavat yhdistyksiä hyödyntämään sitä. Asia etenee vaiheittain piirikeskusten omaan tahtiin. Rahoitus: piirikeskukset, yhdistykset, opintokeskus Siviksen tuki, säätiöt.

Maakunnallisen vuoden maa- ja kotitalousnaisen tai maaseudun naisen/miehen valinta

Maakunnittain valittiin aktiivinen, järjestön toimintaa tunnetuksi tekevä ja muita toimintaan kannustava vuoden maa- ja kotitalousnainen tai maaseudun nainen/mies. Kriteereissä painotettiin myös mm. kestävä kehityksen, monikulttuurisuuden tai yhteisöllisyyden edistämistä. Tunnustusten saajat olivat:

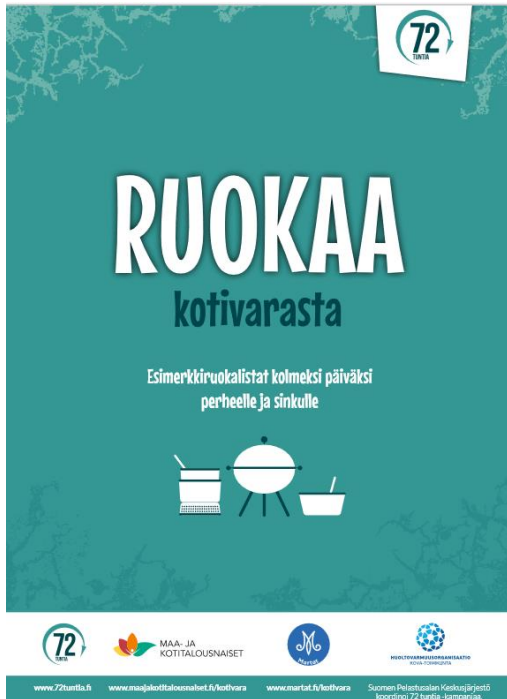
- Etelä-Pohjanmaan Hannele Viianen, Laihian Maaseutunaiset ry, Laihia,
- Etelä-Savo: Arja Riitta Repo, Lohikosken maa- kotitalousnaiset, Sulkava
- Etelä-Suomi
 - Etelä-Karjala: Marja Leena Ruokonen, Joutsenon maa- ja kotitalousnaiset, Lappeenranta
 - Häme: Marja-Liisa Ahtola, Saviniemen maa- ja kotitalousseura, Forssa
 - Pirkanmaa Leena Kultala, Längelmäen maa- ja kotitalousnaiset, Orivesi
 - Uusimaa: Päivi Alanne, Leppäkorven-Järvenpään maamiesseura, Lohja
- Itä-Suomi
 - Kainuu: Tuulikki Kempainen, Väyrylän kyläyhdistys, Puolanka
 - Pohjois-Karjala: Mervi Turunen, Liperin maa- ja kotitalousnaiset, Liperi
 - Pohjois-Savo: Riita Ahtiainen, Vehmasmäen maa- ja kotitalousseura, Kuopio
- Keski-Pohjanmaa: Helena Saarenpää, Hillilän Maa- ja kotitalousseura, Kalajoki
- Keski-Suomi: Hanna Kaihlajärvi, Saarijärven maa- ja kotitalousnaiset, Saarijärvi
- Lappi: Vuoden Maaseudun Mies Pekka Ranua, Kuukasjärven maa- ja kotitalousseura ry, Ranua,
- Länsi-Suomi
 - Satakunta: Anu Hakala Huittisten maatalousnaiset ry, Huittinen
 - Varsinais-Suomi: Karoliina Kirvelä Loimaan Naavanaiset, Loimaa
- Oulu: Armi Nikola, Limingan maaseutunaiset, Liminka

Vuoden maa- ja kotitalousnaisten valintaprosessi ja palkitseminen tapahtuu piirikeskusten rahoituksella.

Ruokaa kotivarasta-aineiston tuottaminen

Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksella on edustus Huoltovarmuuskeskuksen asettamassa omatoimisen varautumisen järjestötoimikunnassa eli KOVA-toimikunnassa. KOVA-toimikunta tuottaa tietoa ja materiaalia kansalaisten omatoimisen varautumisen tueksi häiriötilanteissa. Viestinnässä ovat mukana toimikunnan

jäsenjärjestöt. Maa- ja kotitalousnaiset ja Marttaliitto tuottivat yhdessä Ruokaa kotivarasta -aineiston KOVA-toimikunnan tilauksesta järjestöjen ja kansalaisten käyttöön. Aineistossa on huomioitu sekä perheet että sinkkotaloudet.

Kuva 9. Ruokaa kotivarasta -opas on pieni keittokirja yhteiskunnan häiriötilanteita varten.

72 tuntia kouluttajakoulutus

Pian koronan puhjettua selvitettiin asiantuntijoiden mahdollisuus suorittaa varautumisen kouluttamiseen valmentava 72 tuntia kouluttajakoulutus. Koulutus järjestettiin etäkoulutuksena. Keväällä ja syksyllä 72 tuntia kouluttajakoulutuksen suoritti yhteensä 17 asiantuntijaa. Asia otettiin heti haltuun ja varautumisasioita on jo käsitelty piirikeskusten järjestö-Teamseissa.

Kinkkutempu

Maa- ja kotitalousnaiset oli mukana viidettä kertaa järjestetyssä kinkkutempussa, joka innosti jälleen ennätysmäärän suomalaisia tekemään kiertotalousteon. Osallistujatalouksien osalta tehtiin jälleen ennätys, 240 000 taloutta osallistui tempaukseen ja palautti joulun ajan paistinrasvoja. Neste valmistaa rasvoista uusiutuvaa dieseliä, jonka avulla autoilijat voivat vähentää kasvihuonekaasupäästöjään jopa 90 % fossiiliseen polttoaineeseen verrattuna.

Maa- ja kotitalousnaisten roolina oli viestiä asiasta ja muistuttaa, ettei paistinrasvoja saa kaataa viemäriin. Kinkkutempu oli useiden eri toimijatahojen yhteistyöprojekti, joka toi konkreettisen esimerkin kiertotaloudesta kuluttajien arkeen ja helpon mahdollisuuden osallistua mukaan omalla teolla.

Kampanja toteutettiin yritysyritysoyprojektina. Kinkkutempun mahdollistajat olivat Maa- ja kotitalousnaiset, Kemianteollisuus, Neste, K-ryhmä, Lassila & Tikanoja, Suomen Pakkauskierrätys RINKI, Atria, HKScan, Snellman, Honkajoki, Vesilaitosyhdistys, Suomen Kiertovoima ry KIVO ja kunnalliset jätelaitokset, Suomen Kuntaliitto, sekä Ympäristöteollisuus- ja palvelut YTP ry.

Järjestötuotteet

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus hankkii ja myy erilaisia välitystuotteita toimintansa tukemiseksi. Yhdistyksille ja jäsenille järjestettiin ennakkotilaus Maa- ja kotitalousnaisten tarjottimesta. Tarjottimen avulla on tarkoitus tuoda järjestöä näkyviin muonituksissa ja yhdistysten astiastojen lainauksien yhteydessä. Toimintavuoden muita uusia järjestötuotteita olivat vauvan maatilakuosinen body, juomapullo ja termari -setti Maa- ja kotitalousnaisten logolla sekä Lapuan kankureiden Kuusi-huopa.

Kuvat 10.–13. Vuoden 2020 välitystuoteuutuuksia: vauvan body, juomapullo ja termari -setti sekä Kuusi-huopa.

Viestintä ja markkinointi

Maa- ja kotitalousnaisten Keskusten toimintavuoden viestinnän kärjet nousivat Maaseudun lumo(a) - kohti kestävämpää kehitystä -teemasta. Viestinnällä

- nostettiin esille konkreettisia ilmastomyönteistä ja kestäväää kehitystä edistäviä toimia kuten kotimaisen ruoan, erityisesti kasvisten käytön lisäämistä ja ruokahävikin vähentämistä.
- kiinnitettiin huomiota luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen ja siihen, kuinka kääntää kehitystä luonnon monimuotoisuutta korjaavaan toimintaan konkreettisilla toimilla kuten perustamalla niittyjä ja rakentamalla hyönteishotelleja.
- korostettiin ja tuotiin esille maaseudun monipuolisia mahdollisuuksia ja vahvuuksia sekä kaikkea sitä mitä suomalainen maaseutu ja sen lumovoima tarjoaa mm. lähiruoka, arvokkaat maisema-alueet, maaseutuyrityisyys ja -matkailu.

Viestintäpäällikkö suunnitteli ja toteutti valtakunnallista viestintää ja markkinointia hallituksen ja toiminnanjohtajan linjausten mukaisesti. Viestintäpäällikkönä toimi Susanna Winqvist 1.1.–31.8.2020 ja Tiina Makkonen 1.9.–31.12.2020. Winqvist toimi osittaisena viestinnän erityisasiantuntijana 1.9. – 31.12.2020 ja osallistui viestinnän toteuttamiseen kolmena päivänä viikossa. Vastuu alueellista viestinnästä oli piirikeskuksilla.

Sisäinen viestintä

Maa- ja kotitalousnaisten sisäistä viestintää toteutettiin pääasiassa sähköpostitse, Teams-palavereissa, koulutuspäivillä ja muissa tapaamisissa.

Jäsenviestintä

Keskuksesta lähetettiin yhdistyskirje helmikuussa ja lokakuussa. Kirjeissä viestittiin ajankohtaisista asioista, kerrottiin tulevasta toiminnasta ja annettiin vinkkejä paikallistoimintaan korona-ajan rajoitteet huomioon ottaen. Vinkkejä ja ideoita tarjottiin myös Maa- ja kotitalousnaisten www-sivuilla, erityisesti Yhdistyssivut-osiossa. Sosiaalinen median kanavat, varsinkin Maa- ja kotitalousnaisten Facebook ja Instagram, olivat lähes päivittäisessä käytössä ja erittäin tärkeässä roolissa jäseniä aktivoivassa kaksisuuntaisessa viestinnässä. Jäsenasioista viestittiin myös Koti ja maaseutu -lehdessä ja ProAgria-jäsenlehdissä. Jäsentoiminnasta ja -viestinnästä tarkemmin kohdassa 4.

Mediaviestintä

Toimintavuonna lähetettiin ePressi-palvelun kautta 24 tiedotetta/mediakutsua:

- 14.12.2020: Kuule kaalien kutsu – kata kevyet herkut joulupöytään
- 19.11.2020: Maa- ja kotitalousnaisten Unelmien Suomi 2025 on maistuva, monimuotoinen, kestävä ja elinvoimainen
- 17.11.2020: Lenholman haka voitti Vuoden 2020 maisemateko -kilpailuun / EMBARGO
- 03.11.2020: Kasviksia 6 kourallista päivässä - myös isälle!
- 13.10.2020: Mediakutsu: Maisemakävelyitä kansainvälisen maisemapäivän 20.10. kunniaksi
- 12.10.2020 : Maaseutu kehittyi naisten voimin
- 06.10.2020: Ekologinen härkäpapu tuo proteiinia pöytään
- 08.09.2020: Lapset laittavat innolla käsiä multa – ruokataju lisääntyy
- 13.08.2020 : Kotimainen kesäkurpitsa ja munakoiso – hyödynnä monipuolisesti sesongin maut
- 26.06.2020 : Visuaalinen maisemaseuranta 2020 havainnollistaa kulttuurimaisemien muutokset Nurmijärveltä Kittilään
- 24.06.2020 : Voimajohtolueista arvokkaita uuselinympäristöjä niittykasveille – maanomistajille hoitotukea
- 10.06.2020: Loistavaa lähiruokaa pöytään kesät talvet
- 8.6.2020: Impin ilta-ajot 11.6. kokoaa maa- ja kotitalousnaiset pyöräretkelle – tempauksella tuetaan paikallisia yrittäjiä
- 19.05.2020: Keväisiä herkkuja juhlapöytään – rajoitusten rajoissa
- 18.05.2020: Hetemäen exit- ja jälleenrakennustyöryhmälle: neuvontajärjestöjä tarvitaan koronakriisin jälkihoidossa
- 12.05.2020: MKN maisema-asiantuntijat kartoittavat valiolaitosten maitotilojen luontoarvoja
- 07.04.2020: Maisematekokilpailu ”Niityn lumo” kannustaa tekoihin luonnonmonimuotoisuuden edistämiseksi
- 06.04.2020: Pääsiäisenä pöytään kotimaista lammasta ja itsetehtyä määmiä
- 02.04.2020: Kordelinin Jaakko Kolmosen ruokakulttuuripalkinnot lähiruoan, ruokaperinteiden ja -yrittäjyyden sekä kotimaisen kalan käytön edistäjille
- 23.03.2020: Suosi kotimaista – erityisesti pienyrittäjät tarvitsevat nyt tukea
- 18.03.2020: Maa- ja kotitalousnaiset: suosi vaivatonta kotiruokaa – ota kädentaidot käyttöön
- 13.02.2020 : Ilmastoystävälliset ruokavalinnat vaalivat terveyttä
- 06.02.2020: Niityt ja maisemapellot - monimuotoisuutta kaupunkiympäristöön kustannustehokkaasti
- 14.1.2020: Kasviksia 6 kourallista päivässä - sillä sipuli!

Mediaseuranta tehtiin ePressi-palvelulla. Vuoden 2020 aikana palveluun nousi 2 367 mediaosumaa. Valtakunnallista ja alueellista mediahuomiota herättivät erityisesti Maa- ja kotitalousnaisten tekemä työ ilmastoystävällisen ruokavalion edistämiseksi, korona-ajan opastus (mm. arjen helppo ruoanlaitto ja 72 tuntia kotivara). Myös työ luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämiseksi näkyi hyvin mediassa, kuten ”Niityn lumo” Vuoden maisemateko 2020 -kilpailu ja Pieni pala maaseutua -kampanja (hyönteishotellit). Myös maaseudun ruokayritykset saivat hyvin medianäkyvyyttä Maa- ja kotitalousnaisten alueellisten vuoden Maistuva maaseutuyritys -nimitysten avulla.

Kotikokkailu kunniaan, netistä etsitään vinkkejä innokkaasti – testaa, millainen

YLE.FI 11.5.2020 UUSI

maa- ja kotitalousnaisten Facebook-sessiolla on ollut huikea suosio. Kotona kokkaamisesta tai leipomisesta on tullut suosittua huvia koronakeväänä. Kotona kokkaamisesta tai leipomisesta on tullut suosittua huvia koronakeväänä. Kaksi Lounais-Suomessa työskentelevää ruoka-asiantuntijaa, Janita...

→ [Lue artikkelin tiivistelmä](#)

Löytynyt: 2 sanaa | **Tavoittavuus:** 9,8 milj.

Kuva 14. Yle uutisoi 11.5.2020 MKN:n korona-ajan ruokaneuvo-liveistä ja teki uutiseen myös videon, jolla MKN-asiantuntija esiintyy.

Tumma ja suuri suuhunpantava ei vaadikaan itkettämistä – näin hyödynnät

MTVUUTISET.FI 14.8.2020 UUSI

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus kertoo, miten munakoisoa voi kotikeittiössä käyttää. Kotimaisen munakoison satokausi on touko-syyskuussa. Kotipuutarhoissa munakoiso kasvaa, kunhan kasvi saa riittävän tasalämpöiset olosuhteet. Munakoisosta löytyy monen värisiä ja muotoisia lajikkeita, joista...

→ [Lue artikkelin tiivistelmä](#)

Löytynyt: 2 sanaa | **Tavoittavuus:** 7,9 milj.

Kuva 15. MTV-3 julkaisi yli kymmenen artikkelia MKN:n tiedotteiden pohjalta. Tässä artikkeli munakoison/ kasvien käytön lisäämisestä 14.8.2020.

Luonto | Pölyttäjäkatoa pidetään isona vaarana maailman ruoantuotannolle, ja

HELSINGIN SANOMAT 9.5.2020 UUSI

Leinonen Tarve pölytyksen turvaamisesta on viime aikoina virinnyt paitsi kotipuutarhoissa, myös osana kestävää maataloutta. **Maa- ja kotitalousnaisten** -järjestö on aloittanut Pieni pala maaseutua -kampanjan, joka pyrkii opastamaan konkreettisiin tekoihin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja...

→ [Lue artikkelin tiivistelmä](#)

Löytynyt: 2 osumaa 1 sana | **Tavoittavuus:** 4,3 milj.

Kuva 16. Helsingin Sanomat uutisoi MKN:n Pieni pala maaseutua -kampanjasta, jolla opastetaan konkreettisiin tekoihin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi.

Saariston Rengastien varrella sijaitseva Lenholman haka sai valtakunnallista

YLE.FI 19.11.2020 UUSI

@Tarja Hiltunen: Maa- ja kotitalousnaisten järjestämän valtakunnallisen Vuoden maisemateko -kilpailun. Maisematekokilpailun teema "Niityn lumo" kannusti suomalaisia hoitamaan ja edistämään erilaisten niittyjen monimuotoisuutta. Kilpailun raati nosti Lenholman haan voittajaksi 17 maakunnallisen tunnuksen saaneista...

→ [Lue artikkelin tiivistelmä](#)

Löytynyt: 2 sanaa | **Tavoittavuus:** 11 milj.

Kuva 17. Yle uutisoi 19.11.2020 "Niityn lumo" Vuoden maisemateko -kilpailusta. Aihe ylitti uutiskynnyksen myös Maaseudun Tulevaisuudessa ja lukuisissa paikallislehdissä.

Joko olet testannut kesän hittiperunoita? TikTok-videon ohje saa

ILTALEHTI 25.6.2020 UUSI

@Tiia Heiskanen: Maa- ja kotitalousnaisten järjestö menetti koulutus- ja ruokatapahtumat koronaviruspandemian iskiessä Suomeen maaliskuun alussa. Asiantuntijat pohtivat, kuinka tavoittaa ihmisiä myös pandemian aikana. – Koronan iskiessä kalenterit tyhjäntyivät täysin. Mietimme, kuinka saada ihmisiä kiinni erilaisin...

→ [Lue artikkelin tiivistelmä](#)

Löytnyt: 1 sana | Tavoittavuus: 11 milj.

Kuva 18. Iltalehti uutisoi 25.6.2020 MKN:n korona-ajan ruoka-ohjeista ja uuden kanavan, Tik-Tokin, haltuunottamisesta ja suuresta suosioista.

Kesäkurpitsaa ei kannata säilöä jääkaapin hyllyllä – näin ylikasvaneista

ILTA-SANOMAT 14.8.2020 UUSI

@Anna Horppu: Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n tiedotteessa. Tilaa vievät, pitkulaiset kesäkurpitsat saattaa helposti tunkea säilöön jääkaapin hyllylle odottamaan sopivaa kokkaushetkeä. Se ei kuitenkaan ole kesäkurpitsalle kaikkein ihanteellisin säilytysvaihtoehto, tiedotteessa kerrotaan. Kesäkurpitsaa...

→ [Lue artikkelin tiivistelmä](#)

Löytnyt: 2 sanaa | Tavoittavuus: 11 milj.

Kuva 19. Ilta-Sanomats julkaisi useampia artikkeleita MKN:n tiedotteiden pohjalta. Tässä artikkeli kesäkurpitsan/ kasvien käytön lisäämisestä 14.8.2020.

Keskivertoperhe syö viikossa liki 30 kiloa ruokaa – Näillä ohjeilla hankit

KALEVA 23.3.2020 UUSI

arkiruokailut järjestetään koulujen ja työpaikkojen sijaan kotona, ruokaa tarvitaan ja sitä kuluu normaalia enemmän. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:n kehityspäällikön **Marita Suontaustan** mukaan perusoletus on, että henkilöä kohden ruokaa tarvitaan noin 500 grammaa ateriaa kohti...

→ [Lue artikkelin tiivistelmä](#)

Löytnyt: 4 osumaa 2 sanaa | Tavoittavuus: 1,5 milj.

Kuva 20. Kaleva uutisoi 23.3.2020 korona-ajan ohjeistuksia MKN:n ruoka- ja ravitsemuksen kehityspäällikön haastattelun pohjalta.

Edullinen jouluruoka – ruoka-alan ammattilaiset vinkkaavat huokean ja

KOTILIESI 21.12.2020 UUSI

vinkkejä, miten joulun ruokakaluston saa pidettyä kurissa. Myös Martat kannustavat miettimään taloudellista ruoanlaittoa joulun aikaan. Maa- ja kotitalousnaisten suosittelevat panostamaan juureksiin ja sesongin väreihin. Perinteiset juureslaatikot ovat halpoja, mutta väriä pöytään saa...

→ [Lue artikkelin tiivistelmä](#)

Löytnyt: 1 sana | Tavoittavuus: 1,2 milj.

Kuva 21. Kotiliesi kirjoitti juuresten käytön lisäämisestä MKN:n tiedotteen pohjalta.

Piirikeskusten tiedotustyötä tuettiin tekemällä heille tiedote- ja ilmoituspohjia hankkeista ja kampanjoista. Lisäksi medialle annettiin vinkkejä haastateltavista henkilöistä ja alueellista toimintaa nostettiin esille Keskuksen tiedotteissa, uutisissa, sosiaalisessa mediassa ja Koti ja maaseutu -lehdessä.

ProAgrian asiakaslehtiin (kuusi eri alueellista lehteä, ilmestyvät 3–4 kertaa vuodessa, levikki yhteensä n. 80 000) tarjottiin juttuja kuvineen. Jokaisessa lehdessä ilmestyi jotain, joko Keskuksen tai piirikeskusten valmistelemaa Maa- ja kotitalousnaisten sisältöä.

Sidosryhmäviestintä

Valtakunnallinen ja alueellinen sidosryhmätyö oli erittäin tärkeää Maa- ja kotitalousnaisten toiminnassa. Sidosryhmien ja potentiaalisten sidosryhmien edustajien kanssa edistettiin yhteistyötä erilaisissa (etä)seminaareissa, (etä)kokouksissa ja -työpajoissa, joihin toiminnanjohtaja, kehityspäälliköt ja viestintäpäällikkö ahkerasti osallistuivat. Erityisesti Ylen ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa tehtiin erittäin tiivistä ja tuloksellista viestintäyhteistyötä luonnon monimuotoisuuteen liittyen. Maa- ja kotitalousnaisten Pieni pala maaseutua -järjestötoiminta ja Niityn lumo -maisematekokilpailu saivat erittäin hyvin näkyvyyttä Yle- ja MMM-yhteistyön kautta TV:ssä, lehdissä, netissä ja somessa.

Sidosryhmille lähetettiin Maisemaviesti- uutiskirje kolmesti vuoden 2020 aikana. Kirje tavoittaa noin 600 kulttuuriympäristötoimijaa.

Verkko- ja someviestintä

Valtakunnallisille verkkosivuille tuotettiin uutta sisältöä kuten uutisia ja tapahtumia, hankesivuja, Vuoden maisemateko -kilpailun sisältöjä, ruokaneuvoja ja muita vinkkejä, palvelukuvauksia ja referenssejä. Alueellisesta sisällöstä vastasivat piirikeskukset.

Valtakunnallisilla verkkosivuilla ja piirikeskusten alueellisilla sivuilla vieraili vuoden 2020 aikana yhteensä lähes 231 900 kävijää (kasvua 32% edellisvuodesta). Istuntojen kokonaismäärä ajanjaksolla oli 312 500 (kasvua +34%). Kukin käyttäjä vieraili keskimäärin 1,6 sivulla, kaiken kaikkiaan sivuja selailtiin vuoden aikana lähes 492 000 kertaa (kasvua +31%). Eniten vierailijoita oli sivuston päänäkymässä. Muut Top 20 -sivut olivat ruokareseptejä, Pieni pala maaseutua / Pelasta pörräinen -asiaa ja vesikasvien poisto -ohjeistus.

Eniten sivuille saavuttiin orgaanisen haun kautta (83%). Sosiaalisen median kautta nettisivuille päätyneiden kävijöiden määrä oli 5% (kasvua 29 % edellisvuodesta). Eniten istuntoja sosiaalisen median kanavien kautta tuli Facebookista (87%). Vaikka Twitterin kautta oli istuntoja prosentuaalisesti vähän (4%), näkyy istuntojen määrissä jälleen selvää nousua (+68%) edellisvuoteen verrattuna.

Maa- ja kotitalousnaisten sosiaalisen median kanavia päivittivät pääasiassa Keskuksen viestintäpäällikkö ja viestinnän erityisasiantuntija. Lisäksi sisältöä tuottivat järjestöpäällikkö, kehityspäälliköt sekä nimetyt viisi maisema-asiantuntijaa ja muutama ruoka-asiantuntija. Toimihenkilöitä myös kannustettiin sosiaalisen median aktiiviseen käyttöön ja Keskuksen tileiltä jaettiin asiantuntijoiden julkaisuja.

Maa- ja kotitalousnaisten Facebook-sivuille tehtiin 220 omaa julkaisua ja useita kymmeniä jakoja toimintavuoden aikana. Tykkääjien määrä nousi 5 051 henkilöön vuoden takaisesta 4 661 henkilöstä. Julkaisujen kattavuus on vaihdellut päivittäin sadoista yli 5 200 henkilöön, keskimäärin julkaisut tavoittivat noin 1 000 henkilöä. Paras kohderyhmä olivat naiset 45–54 vuotta (1250 seuraajaa). Mainonta oli orgaanista.

Tehokkain julkaisu kaikista (mittareina tavoitetut henkilöt ja reaktiot kuten kommentit ja jaot) oli Vuoden maisemateko -kilpailuun liittyvä julkaisu.

Maa- ja kotitalousnaiset
Julkaissija: Leena Lahdenvesi-Korhonen [?] · 19. marraskuuta 2020 · 🌐

Arvokas perinnebiotooppi Lenholman haka Paraisilla vei voiton Maa- ja kotitalousnaisten järjestämässä valtakunnallisessa Niityn lumo - Vuoden maisemateko -kilpailussa. Raati myönsi kunnianmaininnan Koskelan luomumaitotilalle Suikavalla. Vuoden maisemateko -kilpailuun kertyi yhteensä 109 ehdotusta. Kilpailussa on lisäksi palkittu 17 maakunnallista voittajaa. Lämmin kiitos kaikille kilpailuun osallistuneille. Teette tärkeää työtä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. #vuodenmaisemateko #niitynlumo
<https://www.maajakotitalousnaiset.fi/.../lenholman-haka-voitt...>

👍 **Hanki lisää tykkäyksiä, kommentteja ja jakoja.**
Kun markkinoit tätä julkaisua, näytät sen useammalle henkilölle.

5 860 Tavoitetut henkilöt **773** Sitoutumiset **Mainosta julkaisua**

👍👍 Katja Valkio, Päivi Kaipia-Hyvärinen ja 55 muuta 29 jakoa

Julkaisusi tehokkuus

5 860 Tavoitetut henkilöt

538 Reaktiot, kommentit ja jaot 📊

418 Tykkää	54 Julkaisussa	364 Jaossa
45 Ihastu	5 Julkaisussa	40 Jaossa
3 Vau	0 Julkaisussa	3 Jaossa
44 Kommentit	0 Julkaisussa	44 Jaossa
29 Jaot	29 Julkaisussa	0 Jaossa

235 Julkaisujen klikkaukset

6 Kuvien näyttökerrat	33 Linkin klikkaukset 📊	196 Muut klikkaukset 📊
------------------------------	--------------------------------	-------------------------------

KIELTEINEN PALAUTE

0 Piilota julkaisu	0 Piilota kaikki julkaisut
0 Ilmianna roskapostina	0 En tykkääkään sivusta

Raporttien tilastot eivät välttämättä kuvaa julkaisuja ajantasaisesti

Kuva 22. Vuoden maisemateko -kilpailuun liittyvä julkaisu oli Facebookin tehokkain. Se tavoitti 5 860 henkilöä ja sai 538 reaktiota.

Maa- ja kotitalousnaiset
Julkaissija: Marita Suontausta [?] · 26. lokakuuta 2020 · 🌐

Maa- ja kotitalousnaiset viettävät tällä viikolla sadonkorjuujuhlaa, kekriä! Kekriä on pitkä perinne Suomessa. Se on ollut eurooppalaisen maatalouskulttuurin tärkein juhla. Kun sato oli saatu talteen eli jyvät oli laarissa, juurekset kuopassa, syyseurastukset tehty, karja sisällä ja ihmisetkin siirtyneet sisäommiin, oli kekriin aika. Nautittiin sadon herkuja, vietettiin aikaa yhdessä ja huokaistiin hetki työntäyteisen ajan jälkeen!
Kekrikuvat: MKNK/Timo Viljakainen

👍 **Hanki lisää tykkäyksiä, kommentteja ja jakoja.**
Kun markkinoit tätä julkaisua, näytät sen useammalle henkilölle.

6 876 Tavoitetut henkilöt **493** Sitoutumiset **Mainosta julkaisua**

👍👍 99 4 kommenttia 29 jakoa

Julkaisusi tehokkuus

6 876 Tavoitetut henkilöt

297 Reaktiot, kommentit ja jaot 📊

256 Tykkää	98 Julkaisussa	158 Jaossa
1 Vau	1 Julkaisussa	0 Jaossa
8 Kommentit	6 Julkaisussa	2 Jaossa
32 Jaot	29 Julkaisussa	3 Jaossa

196 Julkaisujen klikkaukset

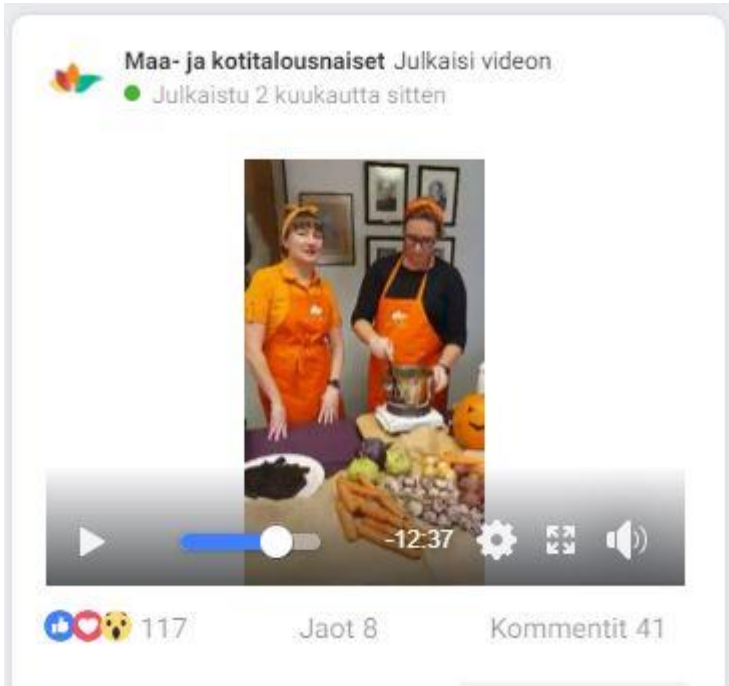
31 Kuvien näyttökerrat	0 Linkin klikkaukset 📊	165 Muut klikkaukset 📊
-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

KIELTEINEN PALAUTE

5 Piilota julkaisu	0 Piilota kaikki julkaisut
0 Ilmianna roskapostina	0 En tykkääkään sivusta

Raporttien tilastot eivät välttämättä kuvaa julkaisuja ajantasaisesti

Kuva 23. Myös Kekri-julkaisu tavoitti hyvin yleisöä Facebookissa, samoin Maa- ja kotitalousnaisten live-videot.

Kuva 24. Kekri-live keräsi hyvin yleisöä ja reaktioita.

Maa- ja kotitalousnaisten Instagram-tilillä julkaistiin toimintavuonna lähes 130 julkaisua, useita kymmeniä 24-h tarinoita, live-videoita ja IG-TV-videoita, jotka keskittyivät ruokaan, maisemaan, maaseutuyrittäjyyteen ja järjestön toimintaan/ihmisiin. Seuraajien määrä oli toimintavuoden aikana noussut 1 850 seuraajaan. Eniten seuraajia on ikäryhmässä 35-44 vuotta. Tykkäysten määrä/julkaisu vaihteli muutamista kymmenistä yli sataan. Tunnisteella #maajakotitalousnaiset on tehty kaiken kaikkiaan yli 2 800 julkaisua ja tunnisteella #MKNmaisema lähes 1 800.

Kuva 25. Ruokaneuvo-liven äitienväiväkakku oli toimintavuonna MKN:n Instagram-tilin tykättyin.

Kuva 26. MNK-maisema-asiantuntijat & Niityn lumo -julkaisu keräsi hyvin yleisöä Instagramissa.

Koti ja maaseutu -lehden omalla tilillä oli vuoden loppuun mennessä noin 490 seuraajaa.

Maa- ja kotitalousnaisten Twitter-tilillä oli 1 133 seuraajaa vuoden 2020 lopussa (28 % kasvu edellisvuoteen). Järjestön omat twiitit saivat toimintavuonna yhteensä 305 200 näyttökertaa. Niissä keskityttiin Maa- ja kotitalousnaisten toiminnan, asiantuntijuuden ja vaikuttavuuden esilletuomiseen.

Kuva 27. Vuoden maisemateko -kilpailusta kertova twiitti (video) keräsi eniten reaktioita.

Maa- ja kotitalousnaisten YouTube-tilillä julkaistiin vuonna 2020 yhteensä 13 videota. Katsotuin video oli Hyönteishotellit - hyödyt ja ohjeet -video, jolla oli yli 17 000 katselukertaa.

Kuva 28. MKN:n Hyönteishotellivideon on nähnyt YouTubessa yli 17 000 henkilöä. Video on julkaistu myös Helsingin Sanomien nettisivuilla ja maa- ja metsätalousministeriön Hyönteishotellit2020-sivustolla.

MKN:n viestintäyksikön muu työ toimintavuonna

MKN:n viestintäyksikkö teki erilaisia päivityksiä vuoden 2020 syntyneen uuden strategian pohjalta. Muun muassa MKN:n esittelykartta uusittiin vastaamaan uusia aluejakoja. Viestintäpäällikkö muun muassa kuvasi ja editoi kolmen videon sarjan Maisemateko-kilpailua varten ja uudisti Powerpoint-esittelypohjan uutta strategiaa noudatellen kaikkien piirikeskusten käyttöön. Työtä tehtiin myös uuden yleisesitteen saamiseksi käyttöön heti vuoden 2021 alussa. Viestintäpäällikkö tuotti myös Etelä-Suomen MKN:n Kylään maisemaan -hankkeen maisemavideot (11 kpl), joista ehdittiin julkaista vuoden 2020 aikana neljä. Kaikki videot saivat erinomaisen näkyvyyden some-kanavissa. Pernaja-video keräsi pelkästään MKN:n ja Kylään maisemaan -hankkeen Facebookissa yhteensä yli 20 000 näyttöä. Hankkeen Facebook-sivulta sitä jaettiin yli 70 kertaa. Vuoden lopussa ehdittiin aloittaa myös #Nimisuoja2025-hankkeeseen kuuluva videotuotanto.

Viestintäyksikön työntekijät myös avustivat säännöllisesti Koti ja maaseutu -lehteä. He osallistuivat myös jokaisen numeron oikolukuun.